

Joanna Kalaga, Maria Miśkiewicz

Krzesk-Królowa-Niwa. Stanowisko - grodzisko

Informator Archeologiczny : badania 14, 157-158

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wspomniane warstwy przykrywały stok wału wczesnośredniowiecznego nakładając się na jego płaszcz gliniany. Pod owym płaszczem odkryto ukośnie zalegające warstwy brunatnej ziemi oraz popiołu położonego na pierwszym poziomie drewnianych konstrukcji rusztowych wału. Umocnienia te złożone z 7 belek o średnicy dochodzącej do 14 cm zalegały na osi północny-wschód-południowy-zachód. Podobnie ukierunkowane były następne dwa poziomy konstrukcji odkrytych w tym sezonie badawczym. Datowanie tych konstrukcji, a więc płaszcz glinianego i rusztu na podstawie wstępnej analizy materiału ceramicznego łączyć można z XII-i połową XIII wieku. Stanowiły one najmłodszą, zewnętrzną fazę umocnień obronnych grodu, powstałą najprawdopodobniej po spustoszeniu Kruszwicy w trakcie walk dynastycznych końca XI wieku. Są też świadectwem, iż wspomniany wał został wówczas powtórnie umocniony od strony zewnętrznej dodatkowymi stosami rusztowymi i grubym płaszczem glinianym.

Materiały przechowywane są w ZAW IHKM PAN w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

KRZECZÓW-BEŁCH, gm. Bochnia
woj. tarnowskie

patrz
okres wpływów rzymskich

KRZESK-KRÓLOWA-NIWA
Stanowisko - grodzisko

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadziła mgr Joanna Kalaga,
Konsultacja - doc. dr hab. Maria Miśkiewicz,
Finansował WKZ w Siedlcach,
Czwarty sezon badań, Grodzisko /VIII,
XI-XII w. /.

Kontynuowano prace na majdanie grodu oraz na wale wewnętrznym i zewnętrznym. Łącznie przebadano 116 m² - w tym 70 m² majdanu. Wykop, zlokalizowany w centrum majdanu, odsłonił półziemiankę czworokątną o wymiarach 2,80 x 2,80, w przekroju nieckowatą z płaskim dnem, w które był wbity słup. Wykop nowożytny zniszczył ją w części wschodniej. W wypełnisku obiektu wystąpiła ceramika ręcznie lepiona, kości zwierzęce, przęślik gliniany i fragmenty silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych. Chronologia obiektu - XI-XII wiek.

Wykopy usytuowane na wałach zewnętrznym i wewnętrznym objęły koronę oraz zewnętrzne i wewnętrzne stoki umocnień. W wyniku badań stwierdzono, że pod nasypem - w obu wałach - występuje warstwa kulturowa zawierająca ceramikę ręcznie lepioną. Warstwa ta jest kontynuacją pierwotnego poziomu użytkowania rozpoznanego w latach ubiegłych. W wykopie, na wale wewnętrznym odsłonięto relikty spalonej konstrukcji drewnianej pierwotnego umocnienia, które - w odróżnieniu od wyników badań z poprzednich lat - odsłonięto od strony wewnętrznego skłonu wału. Wskazuje to na zróżnicowanie zasięgów drewnianej kon-

struktury obronnej i ziemnej. W wykopie na wale zewnętrznym odsłonięto rodzaj pierwotnego umocnienia utworzonego przez nadsypanie, na warstwę wyznaczającą poziom użytkowania, gliny przemieszanej z piaskiem.

Badania wałów potwierdziły istnienie dwóch faz ich użytkowania.

Badania będą kontynuowane.

LUBIŃ
woj. leszczyńskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
w Poznaniu

Badania prowadzili doc. dr hab. Zofia Kurnatowska i dr hab. Stanisław Kurnatowski. Finansował WKZ w Lesznie. Trzeci sezon badań. Zespół architektoniczny i osadniczy klasztoru Benedyktynów /IX-XIII w./.

Badania prowadzono w sektorze VIII po zachodniej stronie kościoła i klasztoru. Stwierdzono tu istnienie głębokiego rowu - 1,2 m głębokości od pierwotnej powierzchni. Przebiega on prawie równolegle do zrekonstruowanej linii murów kamiennych z XII wieku w odległości około 11 m. Wspomniany rów ciągnie się na długości około 13 m, urywając się w części południowej. Z jego kontynuacją należy się liczyć natomiast w części północnej.

Przy jego krańcu natrafiono na konstrukcję kamienną złożoną z kilku wielkich głazów ułożonych w półokrąg o ϕ około 3 m. Być może były to umocnienia mostu lub zbiornika? Opisany rów powstał w okresie wczesnego średniowiecza i został następnie jednorazowo zasypany nie później niż w początkach 2 połowy XIII wieku. Wiązało się to ze zmianą zagospodarowania przestrzennego tej partii obiektu. Na miejscu bowiem dawniejszego rowu powstał dziedziniec wybrukowany kamieniami. Nad nim zalegały warstwy niwelacyjne wyznaczające różne prace porządkowe w tej partii obiektu.

Najciekawsze wyniki przyniosły badania w sektorze V - w południowowschodniej partii obiektu, gdzie w poprzednich sezonach natrafiono na fragment absydy romańskiej i resztki murów kamiennych otaczających klasztor. Wykonano tu szerokie odkrywki wydobywając w całości mur południowy, narożnik południowo-wschodni założenia obronnego oraz mocno zniszczony mur wschodni. W obrębie murów natrafiono na warstwy gruzu, kości ludzkich, częściowo zasypiskowe, częściowo niwelacyjne, pod którymi wystąpiły pochówki świadczące o istnieniu w tej części cmentarza użytkowanego przypuszczalnie od wczesnego średniowiecza. Ogółem odkryto 38 pochówków, w większości słabo zachowanych. W niektórych miejscach uchwycono trzy warstwy grobów nad sobą. Według oceny antropologicznej pochówki reprezentowały groby ludności świeckiej.